

Petančič Davorin:

14

Svete gore.

Povest.

»Pregnali smo ga. Bil pa je nekdo, bogve s kakšnimi nameni!«

Na Gorah vso noč niso spali. Janez je ostal pri njih in ugibali so sem in tje.

»Jaz pa vem, da ni bil živ človek! Oče so bili, oče, ki pomoči prosijo. Miha, za mašo bo treba dati. Zvonila jaz ne bom več!« Pepa še ni doživela toliko strahu naenkrat.

»Človek je bil. Paziti bo treba, Miha.«

Janez je zjutraj odšel, še prej ko se je delal dan. Preiskali so na vse strani, če bi vodili kaki sledovi, pa ni bilo ničesar opaziti. Tudi na podstrešju je ležalo vse neizpremenjeno. Vse to je Pepo še bolj potrdilo v veri, da v cerkvi straši.

Pavle je prišel še predpoldne, da bi kaj več zvedel o strahovih.

»Sinoči je bil Janez pri vas,« je pozdravil Lenčko.

»Kako ti to veš? Ponoči je prišel, ponoči je odšel. Kaj si ga videl?«

»A, ne. Pa vem,« in se je skrivnostno smejal. Lenčki je bilo preneumno, da bi ga še dalje spraševala.

Na Gorah so bili volkovi in strahovi...

Grunt.

Pepe in Janez sta se prebudila na kozolcu že kesno popoldne. Trгоvec se je skobacal čez mrvo, ki je dišala po vročem poletju, poiskal steklenico in naredil požirek.

»Še teden dni me bo dolgčas jemal!«

»Samo teden dni? Saj je res. Jutri teden je Božič.« Zvijal se je, da mu je pokalo v sklepih. Razgrnil je slamo v strehi in pogledal za vremenom.

»Nebo se motno kisa. Jug bo zopet prinesel sneg.«

»Tako vreme bo še bolj pripravno. Vsa stvar je dobro pripravljena, kaj se ti zdi?« si je laskal Lah.

»Ti si od gada, Pepe. Samo teden dni je še časa. Na Vrhunce bom moral radi grunta, kakor sva se domenila.«

»Seveda boš moral iti. Rečem ti: Miho vzami s seboj in pred njim razgrni denar! To bo zazeval stari škrtavec! Rad bi bil zraven. Pa ne smem, ker me že mesec dni ni v teh krajih in bom šele čez mesec zopet prost.«

Janez se je oblačil.

»Lase si popravi in brke, ko greš na oglede. Jaz vem, da greš in ne zastonj. Koga pa še ni denar preobrnil?«

»Ne vem,« je odkimal Janez, a godilo mu je vseeno Pepetovo govorjenje.

»Kaj tisto sovo so že natlačili? Pravil si mi, da jo kani Lojze.«

Janezu se je ob spominu na sovo veselo razpognil obraz. »Tista je bila dobra. Res da! Pa kje si živo sovo vlovil?« Lah se je razpletel v pripovedovanje:

»Zanko sem naredil in jo obesil pred šupljo v onem hrastu. Prejšnji večer je sova vriskala na njem. Potem sem mirno spal in se nisem dal motiti. Ko se je do dobra zvečerilo, me je potegnilo. Ujela se je. Zdaj bo vsak sum izključen na naju. Mene ni v teh krajih, ti pa uživaš sedaj vse spoštovanje in zupanje. Drugo te ne bo izdalo, le sebe se boji! Človek je sebi največji sovražnik. Pazi na svoj obraz, na roke, besede in glas.«

Janez si je nataknil klobuk na glavo in počepnil na lestvo.

»Adijo!« je zaklical prijatelju, ki se je zopet zaril v krmo, da bi spal.

Na Gorah so ga veselo sprejeli.

»Miha, bi šel z menoj na kupčijo?«

»Kam?«

Janez se je naredil skromnega:

»Tisti gruntec bi si rad kupil na Vrhuncah. Človek je le rad, če ima kaj svojega. Nekaj sem si prihranil zadnja leta in bi kar vtaknil v zemljo.«

Miha je zazeval od presenečenja:

»Tisto kmetijo greš pogajat. Na Vrhuncah je grunt, ne kočarija. Treba bo šteti.« In je računl po svoje. »Več je bo zemlje kot naše. Osem glav lahko rediš in še konja.«

Janezu je bilo po godu, da mu je tako dobro uspelo.

»Radi denarja se ne bojim. Če ne bo mojega zadosti, pa ga dobim od graščine na posodo, da bom odslužil. Ne mudi se mi res še ne, ali take prilike ne bi rad izpustil, ker sem vedno želel, da bi se naselil kje v bližini Gor.«

Miho je imelo:

»Glej ga hudirja! Pa sem mislil, da je suh. Zdaj ti pa računa na kmetijo na Vrhuncah. Je to čudno! Da ima toliko denarja.«

Janez ga je uverjal še dalje:

»Navadno mislijo, da pri graščini slabo plačujejo, pa ne. Dajo od rok in si lahko prihraniš, če vsega ne zapraviš.«

»Vidiš ga hudimana. Zato ti je Janez tako škrtal zadnje mesece. Lenčka ni mislila slabo.«

Zarila sta se v pot, ki je vodila med visokim skladvjem snega.

»Da boš za menè govoril, Miha, ko se bolj razumeš na grunt in na tako kupčijo.«

»Bom že, Janez!« Janez! Ime je šlo Mihi iz ust danes gladko in se mu je naenkrat priljubilo.

»Lovec Janez! Ali se to sliši lepo za uho!« si je mislil.

»Potem bomo pa sosedje!« dé glasno.

Janez je hodil zložno in se veselil pri sebi:

»Lah pozna ljudi. Kako sem ugnal tega-le Miho. Sladek je ko med na jeziku!«

Ko sta pregledala hleve in svinjake, prehodila po hiši in se razgledala skozi okno na posestvo, so se začeli pogajati.

Janezu se je zdela cena nizka in se ni spustil v barantanje. Miha pa je pozabil, da bi moral vzpodbijati navzdol, ker ga je skrbela sama radovednost, koliko bo Janez takoj položil na mizo. Ta je segel z bahavo kretnjo po denarnico in naštel na mizo vso vsoto z malomarnim izrazom na obličju.

»Tako, Vrhniški. Zdaj je vse, kar stoji in giblje, moje. Daj roko. Miha, ti si pa priča!«

Mihi je vzelo presenečenje dar govora. Poželjivo je zrl v kup novih denarjev, ki so ležali na mizi.

»Če bi bili moji...!« Lakomnost ga je prijela, da bi najrajši kar segel, stisnil tolarje in jih porinil v žep.

Spili so likof, potem sta pa z Miho še enkrat pregledala vso bogatijo.

»Da ne bo kaj zginilo med tem časom, dokler je še stari gospodar tu. Dolgo ga ne bom pustil. Po Novem letu se oženim in se spravim na svoje.«

Zdaj se je Mihi posvetilo:

»Zdaj bo treba omleti, ko je vode...«

Ko sta se vračala mimo Osojnikovega križa, se je prihulil k njemu in ga toplo pobaral:

»Z Lenčko sta imela besede...«

Janez je že slutil, kam meri.

»Pa me ne mara...«

Miha se je razbesnel v sveti jezi:

»Ona da te ne mara? Kdo je pa to iztisnil! Vedno je bila za tebe. Kako te je hvalila! Da si lep, pameten... Pa Pepa! Za svetnika te ima. O, če ti je za Lenčko, potem kar brez skrbi pridi! Denarja res...« je hotel napeljati še vodo na svoj mlin.

»Ga ne rabim! Naravnost: nočem ga. Jaz bom vzel Lenčko, ker jo imam rad.«

Mihi se je topilo srce od dobrote.

(Dalje sledi.)

Predznamenja za pre-
dajo Addis Abebe.

Poročilo iz Addis Abebe od 28. aprila pravi, da so zgradili na pove-
lje abesinskega prestolonaslednika izven prestolice ogromno vojaško taborišče za tisoče vojakov, ki so pribežali s severne fronte. Pretežni del pribeglih vojakov tvorijo težki ranjenci. Mnogo jih trpi na strašnih posledicah zastrupljenja s strupeni plini. Prestolonaslednik je zapovedal, naj bo Addis Abeba »prosto mesto«, da ga ne bodo Italijani obstreljevali s topovi. Abesinske čete, ki so se zbrale v prestolnem mestu, se rekrutirajo po pretežni večini iz preostankov armad rasa Kase in rasa Sejuma. Italijanske čete se bližajo od raznih strani. Koj za avtomobilskimi kolonami je na potu celotni italijanski generalni štab, ki bo zasedel Addis Abebo v imenu Italije. Italijanska letala so krožila 28. aprila nad mestom in ugotovila, da visijo iz oken hiš beli prti kot znamenja prostovoljne predaje.

Roparske bande.

V izpraznjenem oze-
mlju med Desije in Ad-
dis-Abebo so se poja-
vile močne tolovajske
bande domačinov, ki
čakajo na trenutek, ko
bi bila prestolica po-
vsem izpraznjena in bi
obhajale one slovesen
vход v mesto pred pri-
hodom Italijanov. Kaj
bi pomenilo tako pred-
zavzetje od strani ro-
parjev, si lahko vsakdo
predstavlja. Čete abes-
prestolonaslednika ni-
majo opravka samo z
zadrževanjem prodira-
jočih Italijanov, ampak
bijejo tudi srdite boje
s tolovaji, ki prežijo na
plen, ki se jim obeta v
glavnem mestu.

Bodoči guverner abesin-
ske prestolice.

Iz Pariza poročajo, da
bo bivši italijanski po-
slanik v Abesiniji grof
Vinci takoj po vkora-
kanju italijanskih čet v
Addis Abebo imenovan
z guvernerja abesinske
prestolnice in okoliških
pokrajin.